

punkt. Men lad mig understrege, at idet man lægger dette Synspunkt an og giver et Bidrag, der svarer til Forskellen mellem, hvad Tiendeyderne skulle yde, nemlig det 18-dobbelte af Beløbet, og hvad Tiendeejerne skulle have, nemlig det 25-dobbelte med Fradrag af Tiendeskatten, yder man fra det øvrige Samfunds Side et meget mindre Bidrag til Tiendeafløsningen, end om man var gaaet rationelt til Værks.

Naar vi saa se paa Virkningen af den Afløsning, der bliver foretaget efter denne Lov, saa er der jo tre Parter: den ene er Tiendeyderne, den anden er Tiendeejerne, den tredje er Staten. Hvad Tiendeyderne angaar, har det lydt fra nogle Sider, at i Virkeligheden slap de alt for billigt, at man i Stedet for at kræve det 18-dobbelte burde kræve det 20-dobbelte. I Henhold til, hvad jeg har sagt, behøver jeg ingen Imødegaaelse af denne Betragtning. Hvis man virkelig vilde have ydet Retfærdighed, den Retfærdighed, som ligger i at flytte en Byrde, som kun hviler paa en Samfundsklasse, over paa al Formue her i Landet, saa skulde man betydelig længere ned end til det 18-dobbelte. Naar det 18-dobbelte har været det, Regeringen har foreslaaet, og som har vundet Tilslutning i Landstinget, har der dog ikke for Udvalget været nogen Grund til at fravige det, og jeg skal bemærke, at der heller ikke fra nogen Side i Udvalget har været stillet Forslag i saa Henseende, idet ikke blot Flertallet, men ogsaa alle de forskellige Mindretal have holdt fast ved det 18-dobbelte.

Saa komme vi til den anden Part i denne Sag, Tiendeejerne. Her staa vi saaledes, at for Præstetiendens Vedkommende har det ikke afgørende Betydning, hvor meget Tiendeejerne skulle have. For hvis Tiendeejeren faar for lidt, saa er det Statskassen, der faar for lidt, og saa maa den jo have det paa anden Maade, og faar Tiendeejeren rigeligt, er det Statskassen, vor egen fælles Kasse, der faar det rigelige. Hvad Kirketienden angaar, realiserer den ogsaa til Dels offentlige Formaal, og for dens Vedkommende vilde det derfor heller ikke være saa betænkeligt, om den Afløsning, der blev given med det, her tilvebragtes, var godt stor, skønt det maa indrømmes, at ogsaa af dette kommer adskilligt den private til gode. Men her er, som sagt, den private og det offentlige uhjælpelig filtredet sammen. Det rene og klare have vi derimod ved Kongetienden, og det er her Spørgsmaalet, om ikke det,

der er blevet tilbudt, er for meget til Ejerne af Kongetienden.

Jeg vil til at begynde med sige, at den Betragtning har haft stor Tilslutning i Udvalget, at naar man afløser med det 25-dobbelte med Fradrag af Skattens Beløb, er det en rigelig Erstatning, der her bydes Tiendeejerne. Denne Tanke har haft saa stor Tilslutning i Udvalget, at jeg tør sige, at hvis man ikke ansaa denne Sag for præjudiceret, hvad jeg senere skal komme til, ved Folketingets tidligere Afstemninger, vilde der have været god Grund til at tage den op. Men jeg skal dog gøre nogle Bemærkninger om denne Side af Sagen for at klargøre, hvor meget det drejer sig om.

Den højtærede Landbrugsminister har allerede ved første Behandling gjort opmærksom paa, at selve det Erstatningsbeløb, som udbetales, ikke bliver saa stort, som det maaske synes efter Multiplikatorens Højde, efter Tallet 25, idet det, der skal lægges til Grund for Tiendebe- regningen, er de 10 foregaaende Aars Kapitelstakster, og disse have været af de laveste, man har haft, saaledes at, hvis man var gaaet den tidligere indslaaede Vej at lægge 24 Aars Kapitelstakster til Grund, vilde man være kommen mindst lige saa højt ved at sætte det 23-dobbelte. Jeg vil dernæst gøre opmærksom paa, at det, som her er foreslaaet, er ikke saa meget som det, Folketinget i sin Tid har vedtaget. Ærede Medlemmer erindre, at Folketinget to Gange, sidste Gang efter Skattekommissionens Forslag, har vedtaget at tilbyde en Afløsning med 24 Gange et Aars Tiende uden Fradrag af Skatten. Det er et større Beløb end 25 Gange et Aars Tiende med Fradrag af Skatten.

Fra det Forslag, som blev vedtaget her i Folketinget, gik man til Regeringsforslaget, saaledes som det blev forelagt i Fjor og for Resten ogsaa i Aar. I dette Regeringsforslag foresloges, som gentagne Gange sagt, det 25-dobbelte minus Skattens Beløb, og dernæst var der yderligere den Bestemmelse, at for de Obligationer, som udstedes af Tiendebanken, var der Statsgaranti. Allerede dette var noget mindre end det, som Folketinget har vedtaget, da det vedtog Skattekommissionens Forslag. Da Skattens Beløb ikke er regelmæssigt, kan det ikke opgives for hver enkelt Tiende, men Skatten vil i Almindelighed være saa stor, at man ikke vil faa fulde 24 Gange Tiendens aarlige Beløb, men rimeligvis ikke mere end $23\frac{1}{2}$ eller $23\frac{3}{4}$.